

-PROJEKT-

Uchwała nr .....
Rady Miejskiej w Świdnicy
z dnia .....

XIV/4

w sprawie przyjęcia „Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miasto Świdnica na 2020 r.”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2019 r., poz. 506 z późn. zm.) , art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2019 r., poz. 2277) oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r., poz.852 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miasto Świdnica na 2020 r.”, w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Świdnicy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PREZYDENT MIASTA
Beata Moskal-Staniewska
Beata Moskal-Staniewska

RADCA PRAWNY
Jarosław Wasyliński
Jarosław Wasyliński

Uzasadnienie
do uchwały .....
Rady Miejskiej w Świdnicy
z dnia .....

w sprawie przyjęcia „Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miasto Świdnica na 2020 r.”

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii nakładają na gminy obowiązek prowadzenia, w oparciu o gminne programy, działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu oraz przeciwdziałaniem narkomanii.

„Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miasto Świdnica na 2020 r.” określa działania profilaktyczne, minimalizujące szkody społeczne, wynikające z nadużywania alkoholu, narkomanii oraz stosowania przemocy.

Źródłem finansowania są środki budżetu Gminy Miasta Świdnicy, pochodzące z opłat za zezwolenia wydane na podstawie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Projekt programu został zaopiniowany przez członków Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W świetle powołanych przepisów podjęcie uchwały uważa się za celowe i zasadne.

RADCA PRAWNY

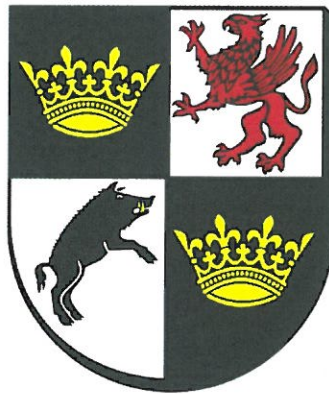
Jacquesa Marylsyn
Włóczęga

DYREKTOR WYDZIAŁU

Izabela Stekierzyńska

Załącznik
do uchwały nr .....
Rady Miejskiej w Świdnicy
z dnia .....

Urząd Miejski w Świdnicy

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miasto Świdnica na 2020 r.

Opracowanie:

Urząd Miejski w Świdnicy - Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych

SPIS TREŚCI

I.	Wprowadzenie	str. 3
II.	Diagnoza	str. 3
1.	Diagnoza lokalna.	str. 4
2.	Badanie Młodzież 2018 - Fundacja Badania Opinii Społecznej Centrum Badania Opinii Społecznej (CBOS).	str. 7
3.	„Patotreści w internecie” 2019r. . Raport Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę we współpracy z Rzecznikiem Praw Obywatelskich	str. 8
4.	Podsumowanie	str. 9
III.	Zasoby instytucjonalne i pozarządowe w zakresie profilaktyki	str. 10
IV.	Działalność Miejskiej Komisji d.s. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (MKRPA) i zasady jej wynagradzania	str. 10
V.	Cele i zadania	str. 11
1.	Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.	str. 12
2.	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.	str. 12
3.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym zajęć pozalekcyjnych	str. 13
4.	Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.	str. 14
5.	Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 ¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.	str. 15
6.	Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.	str. 15
VI.	Harmonogram realizacji i źródła finansowania	str. 16
VII.	Monitorowanie i sprawozdawczość	str. 16

I. Wprowadzenie

Uzależnienie bliskiej osoby od substancji psychoaktywnych lub środków je zawierających, w tym alkoholu, narkotyków i związane z tym jej nieprawidłowe funkcjonowanie, wywiera negatywny wpływ na pozostałych członków rodziny, zarówno dorosłych jak i dzieci, powodując problemy zdrowotne, psychologiczne, społeczne i materialne. Dotkliwą konsekwencją życia z osobą uzależnioną może być współuzależnienie.

Trudna jest sytuacja dzieci wychowujących się w rodzinie z takimi problemami, które zakłócają prawidłowy rozwój dziecka, zarówno poznawczy, emocjonalny, jak i społeczny. Dzieci z rodzin dysfunkcyjnych doświadczają traumatycznych sytuacji, w tym przemocy ze strony rodziców, które zagrażają ich bezpieczeństwu i zdrowiu. Mają też problemy z przystosowaniem się do środowiska zewnętrznego, czują się gorsze, bezwartościowe, nie potrafią zaufać i nawiązać pozytywnych relacji z innymi ludźmi. W rodzinie dysfunkcyjnej brakuje wzorców, norm i systemu wartości przekazywanych dzieciom w procesie ich wychowywania. Część osób, które wychowały się w takich rodzinach, wynosi z nich doświadczenia, które w znacznym stopniu zakłócają ich funkcjonowanie w życiu dorosłym.

Używanie środków psychoaktywnych w Polsce, podobnie jak i w innych krajach europejskich, współwystępuje z przestępczością, z wypadkami drogowymi oraz z zakłócaniem porządku i spokoju publicznego.

Z konsumpcją w/w substancji wiąże się wiele zagrożeń. Niezależnie od tego jaki jest powód, osoby sięgające m.in. po alkohol, narkotyki muszą liczyć się z konsekwencjami. Niektóre szkody na zdrowiu psychicznym i fizycznym są odwracalne, ale z niektórymi takie osoby będą żyły przez lata. Policzalne negatywne koszty ich spożywania są duże i obejmują m.in. choroby i urazy, wypadki, przestępczość i obniżoną produktywność. Istotną część kosztów jest jednak bardzo trudna do oszacowania. Wśród nich wymienia się: spadek jakości życia, cierpienie rodzin, zły wpływ na wychowanie dzieci, cierpienie ofiar wypadków drogowych i przestępstw, ubóstwo, degradacja i wykluczenie społeczne.

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu oraz przeciwdziałaniem narkomanii należy do zadań własnych gminy i jest realizowane w postaci gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii, uchwalanych corocznie przez rady gmin.

Programy profilaktyki tworzone są na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Kolejnym aktem prawnym, w oparciu o który realizowane są działania w zakresie profilaktyki uzależnień jest Narodowy Program Zdrowia (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020).

Program profilaktyczny kierowany jest do wszystkich mieszkańców Świdnicy, a adresatami poszczególnych działań są grupy odbiorców, dla których dostosowywany jest charakter tych działań, w zależności od potrzeb.

II. Diagnoza

Diagnoza jest podstawą do wyznaczania priorytetów w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i innych uzależnień o zasięgu lokalnym. Formułując diagnozę w tym zakresie wykorzystano dane z I etapu tworzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miasto Świdnica na lata 2019-2025, ewaluacji warsztatów realizowanych na zlecenie Gminy Miasto Świdnica, przeprowadzonych dla uczniów V klas świdnickich szkół podstawowych w okresach kwiecień - czerwiec 2019 r. oraz wrzesień - październik 2019 r., jak również w oparciu o wyniki badań przeprowadzonych w Polsce.

1. Diagnoza lokalna.

W ramach etapu diagnozowania na potrzeby Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miasto Świdnica na lata 2019-2025 przeprowadzono analizę dostępnych danych statystycznych (dane GUS oraz dane gromadzone przez różne instytucje), badanie ankietowe wśród mieszkańców Świdnicy, analizę silnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń, warsztaty problemowe oraz wywiady. W ramach wymienionych działań, wielokrotnie podnoszono problem alkoholizmu i narkomanii. Powyższe spostrzeżenia znalazły potwierdzenie również w wynikach badań ankietowych. Z badań tych wynika, że dla ponad 35% respondentów alkoholizm należy do najczęściej występujących problemów społecznych w Świdnicy. Wagę problemu potęguje fakt, że uzależnienia mogą prowadzić do wykluczenia społecznego. Powyższą opinię podzieliło ponad 38% ankietowanych mieszkańców. Należy także podkreślić, że pomimo prowadzonych przez władze lokalne działań ponad 41% ankietowanych uważa, że liczba nietrzeźwych mieszkańców Miasta wzrasta (nieznacznie lub znacznie). Dalsze 39% badanych uznało, że liczba nietrzeźwych mieszkańców nie uległa zmianie. Tylko 20% respondentów dostrzega pozytywne zmiany w niniejszym zakresie.

Szczególnie niebezpieczne jest występowanie problemu uzależnień od alkoholu i środków odurzających wśród młodzieży szkolnej. Z badań ankietowych wynika, że wśród mieszkańców Świdnicy dominuje przekonanie o nieznacznym wzroście liczby nietrzeźwej młodzieży szkolnej. Twierdziło tak ok. 38% ankietowanych. Dla 35% badanych liczba ta jest stała, a 17% respondentów uważa, że skala niniejszego zjawiska uległa zmniejszeniu.

Jednocześnie 26% ankietowanych było świadkami sprzedaży alkoholu osobom nieletnim. Z niniejszych danych wynika, że nadal istnieje relatywnie duża akceptacja dla spożywania alkoholu przez osoby nieletnie. W badaniach ankietowych mieszkańcy Świdnicy zwrócili również uwagę na występujący problem uzależnienia mieszkańców od środków psychoaktywnych. W opinii mieszkańców dominuje przekonanie, że skala problemu pozostaje bez zmian (37% badanych) lub nawet nieznacznie wzrasta (34%). Podobnie oceniają mieszkańcy sytuację występującą wśród młodzieży szkolnej. Ok. 34% ankietowanych uznaje, że zjawisko sięgania po środki psychoaktywne przez młodzież szkolną pozostaje na stałym poziomie, a 32% respondentów twierdzi, iż następuje w tym zakresie nieznaczny wzrost. Warto również podkreślić, że przeszło 14% ankietowanych dostrzega znaczny wzrost analizowanych, negatywnych zachowań. Jednocześnie uzależnienia mogą prowadzić do wystąpienia lub eskalacji zjawiska przemocy w rodzinie. Z badań ankietowych wynika, że ponad 19% respondentów zna przypadki występowania w najbliższym otoczeniu przemocy w rodzinie, a dalsze 39% badanych o takich przypadkach słyszała. Powyższe dane prowadzą do wniosku, że przemoc w rodzinie nadal stanowi poważny problem, którego rozwiązanie wymaga podjęcia wielokierunkowych działań.

Na istniejący problem wskazują również dane przekazane przez Komendę Powiatową Policji w Świdnicy. W 2019 roku czternastokrotnie zostały przeprowadzone wzmożone działania, mające na celu wyeliminowanie z dróg miasta kierujących pod wpływem alkoholu. Każdorazowo w trakcie tych akcji zatrzymano co najmniej jedną osobę, która nie stosowała się do obowiązujących przepisów.

W roku 2019 w okresie od stycznia do końca października, funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Świdnicy, na terenie miasta ujawnili przypadki 102 osób nietrzeźwych oraz 35 osób w stanie po spożyciu alkoholu, które prowadziły pojazd (ogólnie na terenie powiatu świdnickiego ujawniono 444 takie przypadki). W wymienionym okresie podjęto 164 interwencje związane ze spożywaniem alkoholu w miejscach objętych zakazem. Z informacji wynika również, że aż w 303 przypadkach interwencji domowych, powodem przemocy w rodzinie była nietrzeźwość sprawcy.

Zrealizowane w Polsce badania epidemiologiczne pozwalają szacować liczbę osób uzależnionych od alkoholu na około 600 tys., zaś osób pijących szkodliwie – na ok. 2,5 mln.

Leczenie osób uzależnionych od alkoholu odbywa się w zakładach leczniczych podmiotów wykonujących działalność leczniczą. Według danych Poradni Terapii Uzależnień

i współuzależnieni od Alkoholu oraz Poradni Terapii Uzależnień w Świdnicy leczeniem objętych jest 396 osób uzależnionych oraz 84 osoby współuzależnione. W 2019 r. nie odnotowano wzrostu liczby osób uzależnionych i współuzależnionych natomiast nastąpił niewielki wzrost liczby osób poddanych terapii uzależnień. Wśród osób współuzależnionych dominują stany depresyjne, które leczone są na bieżąco w poradni. Osoby współuzależnione to same kobiety. Wśród uzależnionych pojawia się coraz więcej osób z psychozami (z chorobą dwubiegunową i zespołem Otella). Wśród młodych ludzi rośnie liczba osób z uzależnieniami od kilku substancji natomiast maleje liczba osób pijących alkohole niekonsumpcyjne.

W Gminie Miasto Świdnica działa Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która podejmuje m. in. czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego. Do Komisji w 2018 r. wpłynęło 73 wnioski o wszczęcie postępowania w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, natomiast od stycznia do października 2019 r. wpłynęło 58 wniosków. W 2018 r. działający w ramach Komisji zespół motywujący do leczenia odwykowego przeprowadził 181 rozmów z osobami zgłoszonymi do Komisji oraz z członkami rodzin tych osób, w celu motywowania do zmiany w zachowaniu oraz ustalenia dalszego postępowania w przedmiotowych sprawach. Natomiast od stycznia do końca listopada 2019 r. zespół przeprowadził 64 rozmowy. W 2018 r. w trakcie posiedzeń rozpatrzył łącznie 456 spraw natomiast w 2019 r. rozpatrzył 211 spraw. Na wniosek Komisji biegli sądowi w 2018 r. sporządzili 44 opinie w sprawie uzależnienia od alkoholu i wskazania zakładu leczenia, natomiast w 2018 r. wydali 9 opinii. Komisja 2018 r. skierowała do sądu 50 wniosków w celu wszczęcia postępowania o objęcie leczeniem odwykowym, a od stycznia do końca listopada 2019 r. skierowała 8 przedmiotowych wniosków. W 2019 r. ilość spraw, które wpłynęły do Komisji, jest porównywalna z rokiem ubiegłym. Natomiast działania podejmowane przez komisję, w tym zaproszenia na spotkania, kierowanie na badanie biegłych czy kierowanie wniosków do sądu, uzależnione jest od występowania ustawowych przesłanek, uprawniających Komisję do podejmowania określonych czynności.

Uzależnienia dotyczą nie tylko alkoholu. Młodzi ludzie coraz częściej narażeni są na spożywanie i uzależnienia od innych substancji psychoaktywnych lub środków je zawierających.

Z informacji przekazanej przez Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Świdnicy wynika, że w okresie styczeń - wrzesień 2019 r. odnotowano przypadki 2 osób do 18 roku życia oraz 15 osób powyżej 18 roku życia hospitalizacji po zażyciu środków psychoaktywnych, pochodnych Cannabis (tzn. konopi) lub innych narkotyków.

Komenda Powiatowa Policji w Świdnicy odnotowała w okresie styczeń -wrzesień 2019 r. 369 interwencji związanych z naruszeniem przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, w tym:

- 1) udzielaniu, umożliwianiu lub nakłanianiu do użycia substancji psychotropowej na terenie miasta Świdnicy 1 przypadek przez osobę do 18 roku życia oraz 5 przypadków przez osoby powyżej 18 roku życia (odpowiednio w powiecie świdnickim 2 i 8 przypadków),
- 2) udzielaniu, umożliwianiu lub nakłanianiu małoletniego do użycia substancji psychotropowej na terenie miasta Świdnicy 1 przypadek przez osobę do 18 roku życia oraz 4 przypadki przez osoby powyżej 18 roku życia,
- 3) posiadania środków odurzających lub substancji psychotropowych na terenie miasta Świdnicy 14 przypadków przez osoby do 18 roku życia oraz 112 przypadki przez osoby powyżej 18 roku życia (odpowiednio w powiecie świdnickim 22 i 180 przypadków),
- 4) posiadania znacznej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych na terenie miasta Świdnicy 1 przypadek przez osobę do 18 roku życia oraz 7 przypadków przez osoby powyżej 18 roku życia, (odpowiednio w powiecie świdnickim 1 i 11 przypadków)

Nadużywanie alkoholu stanowi istotny czynnik ryzyka wystąpienia przemocy w rodzinie. Sprawy związane z przemocą w rodzinie są prowadzone przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (ZI). Z danych ZI wynika, że na przestrzeni ostatnich trzech lat spada liczba spraw prowadzonych w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty” (z 250 w 2017r. do 195 na koniec listopada 2019 r.).

W 2019 roku na zlecenie Gminy Miasto Świdnica przeprowadzone zostały warsztaty dla uczniów V klas szkół podstawowych w Świdnicy pn. „POWIEDZ STOP”. Dotyczyły tematyki uzależnień oraz szeroko pojętej agresji w Internecie. Ewaluacja przeprowadzona po przeprowadzeniu warsztatów jednoznacznie wskazuje, że wymieniony problem istnieje również wśród świdnickiej młodzieży.

Z danych ewaluacji przeprowadzonej wśród uczniów klas piątych, zarówno w okresie kwiecień –czerwiec jak i wrzesień –październik 2019 roku wynika, że uczniowie deklarują:

Deklaracja	Uczniowie klas V w okresie kwiecień –czerwiec 2019 (w %)	Uczniowie klas V w okresie wrzesień -październik 2019 (w %)
odpowiedzialności za podejmowane przez siebie decyzje	92	90
asertywności w kontaktach z innymi	87	86
umiejętności argumentacji odmowy spożywania alkoholu	92	91
odmowy przy namawianiu przez znajomych do spożywania alkoholu	91	96
świadomości, że mała ilość alkoholu szkodzi	89	89
świadomości, że mała ilość alkoholu może grozić uzależnieniem	94	95
świadomości, że dopalacze są bezpieczne	10	10
istnienia środków psychoaktywnych, które są bezpieczne i nie powodują uzależnienia	30	29
spędzania wolnego czasu np. poprzez uprawianie sportu	93	93
bezpieczeństwa Internetu dla każdego	15	16
możliwości popełnienia przestępstwa w Internecie	86	85
możliwości robienia „wszystkiego” w Internecie, bo się jest anonimowym	26	24
świadomości, że cyberprzemoc jest karalna	91	90
świadomości, że hejtowanie jest oznaką słabości	80	81
że umiejętność rozwiązywania konfliktów z rówieśnikami zapobiega „hejtowi”	75	76
nękania innych w celu zdobycia popularności	10	10
podawania swoich danych np. numeru telefonu/adresu w Internecie	8	7
znajomości zasad kierowania się korzystania z nowoczesnych technologii (smartfon, tablet, komputer)	91	92

W myśl przeprowadzonych badań, zarekomendowane zostało wprowadzenie długofalowej pracy z określonymi rocznikami młodzieży. Wskazane zostało, że wzorowym rozwiązaniem wydaje się wprowadzenie zajęć z zakresu umiejętności społecznych w klasach cztery-sześć, natomiast z "zachowań ryzykownych" w klasach siedem-osiem szkół podstawowych.

2. Badanie Młodzież 2018 - Fundacja Badania Opinii Społecznej Centrum Badania Opinii Społecznej (CBOS).

Badania CBOS, od kilku lat realizowane we współpracy z Krajowym Biurem ds. Przeciwdziałania Narkomanii, pozwalają śledzić dynamikę zmian zachodzących od ponad dwóch dekad. Umożliwia to przeanalizowanie zjawiska konsumpcji substancji psychoaktywnych, zarówno tych legalnych, jak i nielegalnych, w dłuższej perspektywie.

W badaniu przeprowadzonym przez Fundację Badania Opinii Społecznej Centrum Badania Opinii Społecznej CBOS w 2018 r. (Młodzież 2018), podobnie jak we wcześniejszych pomiarach, napoje alkoholowe okazały się najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży szkolnej, po którą sięgano częściej niż po papierosy czy narkotyki. W ciągu miesiąca poprzedzającego badanie w 2018 roku: 74% (72% w 2016) uczniów przynajmniej raz piło piwo, 62% (63% w 2018) – wódkę i inne mocne alkohole, a 43% (41% w 2016) – wino. W porównaniu z rokiem 2016 nastąpiła stabilizacja wskaźników dotyczących picia napojów alkoholowych.

Z najnowszego sondażu wynika, że co najmniej raz w ciągu miesiąca przed badaniem upiło się 44% uczniów (w 2016 taki sam odsetek). Odsetek badanych, którym zdarzyło się to co najmniej trzykrotnie, wyniósł 13%. Do upicia się częściej przyznawali się chłopcy (50%) niż dziewczęta (39%). W roku 2018 upijanie się najczęściej deklarowali uczniowie zasadniczych szkół zawodowych (51%, w roku 2016 – 52%). W publicznych liceach ogólnokształcących do upicia się w ciągu miesiąca przed badaniem przyznało się 44% ankietowanych, a w technikach – 43%. Widoczne jest także zróżnicowanie w zależności od statusu ucznia. Upija się więcej uczniów słabych (dwójkowych i trójkowych – 47%) niż tych, którzy uzyskują lepsze oceny (czwórkowi – 42%, piątkowi i szóstkowi – 40%).

Jeśli chodzi o rynek narkotykowy, w badaniach ankietowych pytano uczniów o ocenę dostępności narkotyków. Ich odpowiedzi znajdują zastosowanie w monitorowaniu nielegalnego rynku narkotyków oraz działaniach służb odpowiedzialnych za walkę z przestępczością narkotykową. Młodzież pytana była o znajomość miejsc, gdzie można kupić narkotyki, o oferty kupna, sprzedaż narkotyków w szkołach oraz o to, czy trudno jest, w ich ocenie, zdobyć poszczególne substancje psychoaktywne. Jednoznacznie badania pokazują, że maleje odsetek uczniów mających wiedzę o miejscach oferowania narkotyków. W roku 2016 odsetek takich wskazań wyniósł (31%). Ponadto odsetek badanych, którzy wiedzieli o kilku takich miejscach lub osobach, był najniższy od 1999 roku. Wyniki ostatniego badania, czyli w 2018 r., pokazały zwiększenie się odsetka osób, które nie mają wiedzy, gdzie można kupić narkotyki – do 49%.

Warto podkreślić, że na odpowiedzi badanych mogą mieć wpływ różne czynniki, np. informacje mediów o działaniach policji przeciwko przestępczości narkotykowej, a zwłaszcza o likwidowaniu miejsc sprzedaży narkotyków. Wskaźnikiem bardziej użytecznym przy opisie rynku narkotykowego pod kątem dostępności nielegalnych substancji psychoaktywnych jest pytanie o propozycje kupna.

Pod ogólną nazwą „narkotyki” kryje się wiele substancji o różnorodnym działaniu – od stymulującego do uspokajającego. W 2008 roku po raz pierwszy w kwestionariuszu zamieszczono pytania dotyczące używania przez młodzież poszczególnych narkotyków. Respondenci zostali poproszeni o zaznaczanie właściwej odpowiedzi na pytanie, czy używali wymienionego narkotyku „w ciągu ostatnich 30 dni”, „w ciągu ostatnich 12 miesięcy” lub „kiedykolwiek w życiu”. Osoby, które deklarowały używanie narkotyków „w ciągu ostatnich 30 dni”, były klasyfikowane równocześnie do kategorii używających narkotyków „w ciągu

ostatnich 12 miesięcy” i „kiedykolwiek w życiu”. Z tego powodu odsetków odpowiedzi na te pytania nie można sumować

Uczniów, którym oferowano substancje psychoaktywne, zapytano, jakie to były substancje. W ciągu roku poprzedzającego ostatni sondaż najwięcej uczniów miało propozycje dotyczące napojów alkoholowych, a zwłaszcza piwa – 85% (w 2016 roku 88%). Spośród pozostałych substancji najczęściej oferowane były marihuana lub haszysz. W roku 2010 co trzeci badany (34%) otrzymał propozycję dotyczącą przetworów konopi, podczas gdy w 2013 roku ten odsetek był już większy – 40%. W badaniu z 2018 roku odnotowano wskaźnik na poziomie 37%, czyli taki sam jak w roku 2016. Propozycje związane z „dopalaczami” otrzymało 4% uczniów (3% w 2016 roku).

Ostatni pomiar wykazał, że odsetek badanych, którzy otrzymali propozycję kupna narkotyków, nieznacznie wzrósł – do poziomu z 2008 roku, kiedy tak samo jak w 2016 roku 36% uczniów otrzymało ofertę kupna narkotyków. Wyniki ostatniego pomiaru z 2018 roku pokazują, iż odsetki są na zbliżonym poziomie w porównaniu do roku 2016; 7% badanych miało propozycje kupna narkotyków często, a 18% – kilka razy.

W przedostatniej edycji badania wprowadzono drobne zmiany, mające na celu uproszczenie narzędzia badawczego – kokainę i crack połączono w jedną grupę, podobnie LSD i grzyby halucynogenne, skracając w ten sposób listę wielu substancji, które wymienione były w ankiecie wypełnianej przez respondentów. Najczęściej zażywane przez uczniów były marihuana i haszysz. Do przyjmowania ich „kiedykolwiek w życiu” przyznało się w 2018 roku 38% badanych, co oznacza spadek (o 4 punkty procentowe) w stosunku do roku 2016. Wyniki ostatniego pomiaru odnotowały niewielki spadek używania konopi indyjskich wśród osób eksperymentujących z tego typu substancjami. W ciągu 12 miesięcy poprzedzających pomiar w roku 2018 marihuanę lub haszysz zażywał co piąty uczeń 20%, - (w 2016 roku – 21%), a w ciągu ostatnich 30 dni – co dziesiąty -10%, (w 2016 roku – 9%). Zażywanie leków uspokajających i nasennych bez przepisu lekarza kiedykolwiek w życiu zadeklarował co piąty uczeń- 22%, (w 2016 roku – 19%), w ciągu ostatnich 12 miesięcy – blisko co siódmy badany- 14%, (w 2016 roku 9%), a w ciągu ostatnich 30 dni – niemal co osiemnasty- 6% (w 2016 roku 4%).

3. „Patotreści w Internecie” 2019r. Raport o problemie Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę we współpracy z Rzecznikiem Praw Obywatelskich.

Problem szkodliwych treści w Internecie pojawił się w zasadzie wraz z oddaniem sieci do użytku publicznego. Jego skala rośnie proporcjonalnie do zwiększających się zasobów Internetu, a waga – razem ze zwiększającym się gronem odbiorców. Szkodliwe treści w Internecie definiuje się jako „materiały, które mogą wywołać negatywne emocje u odbiorcy lub które promują niebezpieczne zachowania”. Zalicza się do nich przede wszystkim pornografię, materiały ukazujące przemoc, a także treści zachęcające do zachowań szkodliwych dla zdrowia np. używania narkotyków) lub autodestrukcyjnych (samookaleczenia, samobójstwa itp.). Zauważa się, że materiały takie są szczególnie niebezpieczne dla najmłodszych odbiorców – dzieci i młodzieży, mogą bowiem negatywnie wpływać na ich rozwój emocjonalny, poznawczy i społeczny. Terminem dobrze opisującym treści online, których wspólnym mianownikiem jest prezentowanie zachowań patologicznych, jest słowo „patotreści”, które powstało w 2018 r. w ramach inicjatywy Rzecznika Praw Obywatelskich. Są to treści prezentowane w sieci w postaci transmisji internetowej (stream), fragmentów transmisji (shoty), filmów, zdjęć i innych form przekazu, w których nadawca lub grupa nadawców prezentują zachowania sprzeczne z normami społecznymi, niosące demoralizujący przekaz, obejmujący zachowania takie jak: przemoc fizyczna, psychiczna, seksualna, libacje alkoholowe, poniżanie, zażywanie narkotyków i inne.

Z raportu wynika, że m.in., że: zdecydowana większość (84%) badanych nastolatków w wieku 13-15 lat słyszała o patotreściach, a więcej niż co trzeci (37%) je oglądał; ciekawość to najczęstszy powód oglądania tego typu materiałów (75%); kolejne to nuda (29%), chęć

rozrywki (24%) oraz chęć „bycia na czasie” (10%); większość oglądających patotreści robi to regularnie – średnio 5 razy w miesiącu. Aż 43% respondentów ma kontakt z tego typu materiałami co najmniej raz w tygodniu. Młodsze nastolatki oglądają patotreści z większą częstotliwością niż starsze; respondenci deklarują, że najczęściej oglądają shoty, czyli wybrane fragmenty patostreamów na YouTube (73%); każda z młodych osób, która widziała patotreści, potrafiła podać przynajmniej jednego ich twórcę. Wskazuje to na stosunkowo dużą rozpoznawalność nadawców. Jednak tylko 18% zgadza się ze stwierdzeniem, że niektórzy twórcy tego typu nagrań im imponują; większość osób (88%), które oglądały patotreści, twierdzi, że było to dla nich niepokojące doświadczenie; patotreści postrzegane są przez młodzież przede wszystkim jako szkodliwe, zachęcające innych do naśladowania patologicznych zachowań (87%), a co za tym idzie, powinny być zakazane w Internecie (82%).

Pozytywnym aspektem jest jednak coraz większa determinacja, by z takimi szkodliwymi zjawiskami walczyć. Instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, media i biznes łączą siły by zwalczać szkodliwe zjawiska w sieci. Odpowiedzialność za to, czy Internet będzie miejscem bardziej przyjaznym dla dzieci spada nie tylko na platformy internetowe czy na organy ścigania, w przypadku gdy treści wypełniają znamiona przestępstwa, ale na dorosłych użytkowników Internetu. W Internecie niezwykle ważna jest aktywność dorosłych. Dlatego jednym z celów jest edukacja rodziców i nauczycieli oraz pokazanie, że działanie pojedynczych osób zgłaszających niedozwolone treści znalezione w sieci, może zmienić życie niejednego dziecka.

4. Podsumowanie.

Z przeprowadzonych badań ankietowych wynika, że pomimo dotychczasowych działań na rzecz zmniejszenia liczby nietrzeźwych w Świdnicy, aż 80% ankietowanych nie dostrzega poprawy w tym obszarze. Ponad 35% respondentów uważa, że alkoholizm należy do najczęściej występujących problemów społecznych w Świdnicy.

Wśród młodych ludzi rośnie liczba osób z uzależnieniami od kilku substancji.

Wyodrębnienie, spośród różnych zachowań ryzykownych młodzieży, problemu używania substancji psychoaktywnych jest uzasadnione z kilku powodów ponieważ zwiększa osobiste ryzyko takich problemów jak:

- szkody zdrowotne (np. uzależnienia, zatrucia, zakażenia);
- zachowania ryzykowne podejmowane w związku z używaniem substancji psychoaktywnych (np. skoki do wody w niebezpiecznych miejscach, przedwczesne i ryzykowne kontakty seksualne bez zabezpieczenia lub z przypadkowym partnerem, jazda samochodem z pijanym kierowcą itd.);
- zagrożenia rozwoju osobistego młodych ludzi (np. zaniedbywanie obowiązków szkolnych, konflikty z prawem, konflikty z rodzicami, utrata zainteresowań).

Jest również wysoko skorelowane z zachowaniami prowadzącymi do problemów szkolnych – wagarami, niskimi ocenami i specjalnymi ścieżkami edukacyjnymi dla młodzieży nieprzystosowanej społecznie. Wiele wskazuje na to, że m. in. problemy szkolne sprzyjają używaniu substancji psychoaktywnych przez nastolatków oraz ucieczki w świat wirtualny, który jest pełen zagrożeń. Te dwa obszary zachowań ryzykownych stanowią znaczne zagrożenie dla prawidłowego rozwoju młodzieży szkolnej.

Gmina Miasto Świdnica dostrzegając tego rodzaju problemy, od kilku lat, w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, realizuje zadania dla dzieci i młodzieży w formie edukacyjnej, szkoleniowej, imprez kulturalnych (spektakle, koncerty) oraz sportowej (zawody, zajęcia pozalekcyjne). Przedstawiona diagnoza określa kierunki działań w zakresie profilaktyki uzależnień dla Gminy Miasto Świdnica na 2020 r. Działania będą więc, podobnie jak w latach poprzednich koncentrować się na zdiagnozowanych problemach.

III. Zasoby instytucjonalne i pozarządowe Programu

Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 r. zawiera wytyczne do działań w sferze profilaktyki oraz zmniejszania skutków nadużywania alkoholu oraz przeciwdziałania narkomanii. Gmina Miasto Świdnica posiada zasoby, które dają możliwość realizacji zadań nakreślonych w Programie. W Świdnicy działa szereg instytucji i placówek, organizacji pozarządowych, które z jednej strony tworzą zasoby miejskie niezbędne do realizacji Programu, a z drugiej czynnie uczestniczą w zadaniach nakreślonych w Programie. Realizatorami Programu są w szczególności:

- 1) Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 2) Urząd Miejski;
- 3) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej;
- 4) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- 5) Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Świdnicy;
- 6) Poradnia Terapii Uzależnień w Świdnicy;
- 7) Poradnia Leczenia Uzależnień w Zespole Usług Medycznych „Medyk” w Świdnicy;
- 8) Punkt Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy;
- 9) Komenda Powiatowa Policji w Świdnicy;
- 10) Straż Miejska;
- 11) placówki oświatowe;
- 12) organizacje pozarządowe.

Za realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 r. odpowiada Urząd Miasta - Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych. Poszczególne zadania Programu mogą być zlecone do wykonania wybranym podmiotom, posiadającym odpowiednie uprawnienia, kwalifikacje i doświadczenie.

IV. Działalność Miejskiej Komisji d.s. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (MKRPA) i zasady jej wynagradzania

Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdnicy powołana została zarządzeniem nr 0050-271/2019 Prezydenta Miasta Świdnicy z dnia 10 września 2019 r. Aktualnie liczy 10 członków, przedstawicieli Urzędu Miejskiego, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu, Komendy Powiatowej Policji oraz SP ZOZ Regionalnego Szpitala Specjalistycznego „LATAWIEC”. Członkowie MKRPA posiadają przeszkolenie w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizuje szereg działań w zakresie profilaktyki uzależnień. Należą do nich m.in.:

- 1) inicjowanie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 2) motywowanie osoby uzależnionej do podjęcia leczenia odwykowego przeciwalkoholowego;
- 3) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego;
- 4) wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałą Rady Miejskiej w Świdnicy w sprawie ustalenia zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania

- napojów alkoholowych na terenie miasta Świdnicy (zgodnie z art. 18 ust. 3a ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi);
- 5) prowadzenie spraw osób zgłoszonych do podjęcia leczenia odwykowego;
  - 6) udział członków MKRPA w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zasady wynagradzania członków gminnych komisji określa rada gminy w programie.

Ustala się następujące zasady wynagradzania:

1. Za pracę podczas posiedzeń plenarnych MKRPA:
  - 1) przewodniczący MKRPA - 300 zł brutto,
  - 2) sekretarz MKRPA - 250 zł brutto,
  - 3) członek MKRPA - 200 zł brutto.
2. Za pracę w posiedzeniach zespołów zadaniowych - 200 zł brutto.
3. Za pracę w zespołach kontrolnych punktów sprzedaży - 200 zł brutto.
4. Za udział w posiedzeniu jednej grupy roboczej Zespołu Interdyscyplinarnego powołanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy w ramach przeciwdziałania przemocy – 90 zł brutto.

Wynagrodzenie wypłacane jest nie częściej, niż raz w miesiącu, za podejmowanie czynności określonych w pkt 1,2 i 4 na podstawie listy obecności, a za czynność określoną w pkt. 3 na podstawie protokołu kontroli.

Członkowie MKRPA mogą brać udział w wyjazdowych szkoleniach lub konferencjach, jeśli zakres wymienionych zajęć wiąże się z podnoszeniem ich kwalifikacji. Koszty szkoleń płacone są ze środków na przeciwdziałanie alkoholizmowi.

Z tytułu podróży na szkolenia lub konferencje, członkom MKRPA przysługują diety oraz zwrot kosztów: przejazdów, dojazdów komunikacją miejską i noclegów.

Do wyliczenia diet oraz wymienionych kosztów, stosuje się zasady określone w rozdziale 2, Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej.

V. Cele i zadania

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu oraz przeciwdziałanie narkomanii, należą do zadań własnych gminy. Cele i zadania do realizacji w ramach programów gminnych wyznacza art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Cele i zadania odnoszą się również do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020. Celem strategicznym NPZ jest wydłużenie życia w zdrowiu, poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia ludności oraz zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu. Cel operacyjny nr 2 wskazuje zadania w ramach „Profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi „zachowaniami ryzykownymi”, przede wszystkim w zakresie Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii oraz Krajowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Przyjęte kierunki działań zbieżne są także z rekomendacjami Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizacji i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Celem głównym Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miasto Świdnica na 2020 r. jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych środków psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Świdnicy. Osiągnięcie powyższego celu możliwe będzie poprzez realizację nw. zadań.

Zadanie 1.

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.

działania	wskaźniki realizacji działań
1) zapewnienie dostępności i finansowanie programów psychoterapii uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych	- liczba i rodzaj programów - liczba uczestników
2) zapewnienie dostępności i finansowanie programów terapii dla młodzieży uzależnionej i zagrożonej uzależnieniem	- liczba i rodzaj programów - liczba uczestników
3) zapewnienie dostępności i finansowanie programów psychoterapii współuzależnienia oraz w zakresie problemów przemocy w rodzinie	- liczba i rodzaj programów - liczba uczestników
4) informowanie o miejscach pomocy dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniami i współuzależnionych oraz ofiar i sprawców przemocy w rodzinie, w tym zakup materiałów edukacyjnych dla pacjentów i terapeutów w placówkach leczenia odwykowego.	- liczba i formy działań

Zadanie 2.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

działania	wskaźniki realizacji działań
1) organizowanie poradnictwa i wsparcia (w tym w formie telefonu zaufania) prawnego, psychologicznego, pedagogicznego dla osób i rodzin, w których występują zjawiska uzależnienia i przemocy oraz w stanach kryzysu psychicznego	- liczba i rodzaj miejsc pomocy - liczba osób i udzielonych porad w poszczególnych kategoriach problemowych
2) organizowanie poradnictwa i działań wspierających rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zagrożonych uzależnieniami, przemocą, w tym w formie asystentury	- liczba i rodzaj działań - liczba uczestników - liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny, w tym rodziny objęte asystenturą w 2020 r. - liczba i przyczyny zakończonych asystentur
3) zapewnienie osobom doznającym przemocy w rodzinie schronienia i wsparcia	- liczba i rodzaj miejsc pomocy - liczba i formy udzielonego wsparcia

	- liczba ofiar przemocy, w tym liczba dzieci, korzystających ze schronienia
4) zapewnienie dzieciom z rodzin wieloprotblemowych miejsc w placówkach wsparcia dziennego, w których realizowany jest program socjoterapeutyczny	- liczba placówek wsparcia dziennego realizujących program socjoterapeutyczny - liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach placówki wsparcia dziennego - liczba dzieci z rodzin z problemem alkoholowym uczestniczących w zajęciach placówki wsparcia dziennego - liczba dzieci objętych opieką placówek wsparcia dziennego, które uzyskały promocję do klasy następnej
5) doskonalenie i upowszechnianie interdyscyplinarnej pomocy rodzinom z problemem uzależnienia i przemocy, w tym organizacja pracy Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdnicy, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Świdnicy i grup roboczych	- liczba wydanych przez biegłych opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu - liczba założonych „Niebieskich Kart” - liczba spotkań MK ds. RPA oraz Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych - liczba postępowań przygotowawczych i spraw skierowanych do sądu, prokuratury - liczba wydanych postanowień sądu o zobowiązanie do leczenia - liczba osób zatrzymanych przez Policję w związku z przemocą w rodzinie - liczba orzeczonych przez sąd eksmisji w związku z przemocą w rodzinie

Zadanie 3.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym zajęć pozalekcyjnych.

działania	wskaźniki realizacji działań
1) działania profilaktyczne, programy, w tym wychowawczo-profilaktyczne szkół, formy edukacyjne, kulturalne oraz sportowe wspierające postawy antyprzemocowe oraz abstynenckie u młodzieży i przygotowujące do podejmowania świadomych decyzji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych poprzez realizację projektów i programów profilaktycznych, w tym projekt „Profilaktyka poprzez sport”- pozalekcyjne zajęcia sportowe z uwzględnieniem gier i działań rekreacyjnych.	- liczba i rodzaj działań - liczba uczestników - liczba zatrzymanych osób nieletnich będących w stanie nietrzeźwości
2) działania informacyjne oraz edukacyjno-informacyjne w obszarze zapobiegania uzależnieniom i przemocy, w tym w zakresie redukcji czynników ryzyka zagrażających zdrowiu psychicznemu, zmian postaw dorosłych wobec używania substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież oraz podnoszenia	- liczba i rodzaj działań/programów z podziałem na ich adresatów - liczba uczestników

kompetencji rodzin w zakresie pełnienia prawidłowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych	
3) działania edukacyjne skierowane do właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych, mające na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18. roku życia	- liczba i rodzaj działań - liczba uczestników
4) działania edukacyjne związane z przeciwdziałaniem nietrzeźwości i zażywaniem innych środków psychoaktywnych (narkotyki i dopalacze) przez kierowców i kontrole stanu psychoaktywnego kierowców na drogach, w tym doposażenie podmiotów kontrolujących w sprzęt służący do badania trzeźwości kierowców i umożliwiający identyfikację substancji narkotycznych.	- liczba i rodzaj działań - liczba uczestników - liczba wypadków i wykroczeń drogowych spowodowanych przez osoby będące pod wpływem alkoholu oraz po zażyciu innych środków psychoaktywnych (narkotyków i dopalaczy) - liczba i rodzaj zakupionego sprzętu
5) działania interwencyjno-sprawdzające wobec osób, których zachowanie wskazuje na użycie substancji psychoaktywnych	- liczba osób poddanych kontroli - liczba osób, w tym nieletnich, u których stwierdzono użycie substancji psychoaktywnych
6) działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości w miejscach publicznych i zmniejszenia poczucia zagrożenia mieszkańców ze strony grup pijących, agresywnych	- liczba ujawnionych przez Policję i Straż Miejską osób, których stan wskazywał na znajdowanie się pod wpływem alkoholu, w tym do 18. roku życia
7) badania , monitoring oraz usługi eksperckie dotyczące problemów społecznych, mających wpływ na występowanie m. in. zjawiska uzależnień oraz przemocy domowej, diagnozowanie zasobów umożliwiających prowadzenie działalności profilaktycznej i naprawczej	- liczba i rodzaj działań - liczba uczestników

Zadanie 4.

Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.

działania	wskaźniki realizacji działań
1) wspieranie działalności środowisk abstynenckich	- liczba i rodzaj działań - liczba uczestników
2) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych realizujących zadania w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy ujęte w Programie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami	- zadania publiczne w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy przekazane do realizacji instytucjom, stowarzyszeniom i osobom fizycznym - liczba podmiotów, którym zlecono realizację poszczególnych zadań publicznych

prowadzącymi działalność społecznie użyteczną na 2020 r.	
3) szkolenia i inne działania edukacyjne, informacyjne oraz konsultacyjno-superwizyjne dla przedstawicieli instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych realizujących zadania w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy.	- liczba i rodzaj działań - liczba uczestników - grupy zawodowe objęte działaniami
4) doposażenie w sprzęt niezbędny do pracy i obsługi Komisji i Zespołu Interdyscyplinarnego	- liczba i rodzaj działań

Zadanie 5.

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

działania	wskaźniki realizacji działań
1) kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych	- liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych poddanych kontroli - liczba ujawnionych naruszeń prawa w związku ze sprzedażą napojów alkoholowych wbrew warunkom - liczba postępowań prowadzonych przez Prokuraturę w wyniku naruszenia prawa w związku ze sprzedażą napojów alkoholowych
2) ograniczanie dostępności do napojów alkoholowych	- wyznaczona przez Radę Miejską ~~limity~~ maksymalna liczba zezwoleń - liczba postanowień Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałą Rady Miejskiej - liczba udzielonych w 2020 r. zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych - liczba realizowanych zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych w 2020 r.

Zadanie 6.

Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób, z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

działania	wskaźniki realizacji działań
1) prowadzenie przez pracowników socjalnych na bieżąco rozeznania w rejonie działania	- liczba rodzin uwikłanych w problemy uzależnień, w tym ze zdiagnozowaną chorobą alkoholową - liczba rodzin z nadzorem kuratorskim - liczba rodzin objętych pracą socjalną, z wyróżnieniem kategorii problemowych: problemy alkoholowe, narkotykowe, przemoc w rodzinie

	- liczba osób objętych kontraktem socjalnym - liczba środowisk objętych popołudniowymi wizytami patronażowymi pracowników socjalnych i funkcjonariuszy Policji
2) objęcie szczególnym nadzorem rodzin z dziećmi, zagrożonych przemocą oraz demoralizacją nieletnich	- liczba rodzin z dziećmi do ukończenia 17 roku życia, w których dominującą przyczyną kryzysu w rodzinie jest przemoc -liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach, objętych procedurą „Niebieskie Karty”

VI. Harmonogram realizacji i źródła finansowania

Zadania w ramach Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miasto Świdnica na 2020 r. mają charakter ciągły i realizowane są cały rok kalendarzowy. Źródło finansowania Programu stanowią dochody Gminy Miasta Świdnicy pochodzące z opłat za zezwolenia, wydane na podstawie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, prognozowane na 2020 r., na poziomie 1.450.000 zł.

VII. Monitorowanie i sprawozdawczość

W przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych lub nowych potrzeb a także jakości czy efektywności różnych kategorii działań, określonych w Programie, zadania w nim wyznaczone mogą zostać zmodyfikowane lub poszerzone.

Sprawozdanie finansowe i merytoryczne z Programu, sporządzone na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji zadań, zostanie przedłożone Radzie Miejskiej w Świdnicy przez Prezydenta Miasta Świdnicy, w terminie do 31 marca 2021 r.